

auteursrecht en gebruiksrecht

Regelmatig krijg ik de vraag vanuit mijn klant/opdrachtgever of ik mijn bronbestanden wil doorsturen en waar mijn bestanden voor gebruikt mogen worden. Begrijpelijke vragen natuurlijk, maar iets minder makkelijk om gericht te beantwoorden.

Net als in ieder ander vakgebied, heb ik ook te maken met wet- en regelgeving. Voor mijn digitale werk heb ik te maken met intellectueel eigendom: auteursrecht en gebruiksrecht. Deze regels en rechten bestaan om makers van creatief werk in bescherming te nemen. Maar ook om jullie als klant te beschermen: dat jullie krijgen waar jullie recht op hebben en dat dat recht beschermt wordt. Ik kan stellen dat een opdrachtgever, in eerste instantie nooit recht heeft op de bronbestanden, het aanpassen hiervan, wederverkoop hiervan of het gebruik voor andere zaken dan afgesproken.

Maar de klant heeft toch al betaald?

Dat klopt! Jij als klant betaalt voor bepaalde gebruiksrechten van het ontwerp. Ook betaal je voor het bestand waarmee gewenste ontwerpen gerealiseerd kunnen worden (drukwerk/website/social media). De bronbestanden (van bijvoorbeeld Photoshop of Illustrator) waarmee mijn digitale uitingen gemaakt worden blijven eigendom van appelblauwzee**groen** grafisch ontwerp. Zoals een kunstschilder niet zijn doeken, verf en kwasten verkoopt, maar alleen het schilderij zelf.

Bij grafisch ontwerp is er sprake van één auteur, dat ben ik. Daarmee is de ontwerper/maker (appelblauwzee**groen**) van het product de rechthebbende. Appelblauwzee**groen** (de rechthebbende in dit voorbeeld) is dus de enige die kan bepalen wat er met het eindproduct gebeurt. Deze rechten kunnen verkocht worden net als ieder economisch goed. Het recht tot gebruik is dus in het kort waar de opdrachtgever voor betaald.

Waarom betaalt de auteurswet?

De auteurswet is er met een goede reden. Dankzij deze regels kan ik bij appelblauwzee**groen** verantwoordelijkheid nemen voor onze producten omdat er niet zomaar gerommeld mee kan en mag worden. Hiermee beschermen wij ons eigen imago en die van jullie als klant.

Toch behoefte aan open bestanden?

Wil jij toch bestanden die jij zelf kunt aanpassen? Dat is niet onmogelijk, echter betaal je daar dan voor. De prijs hiervoor is afhankelijk van het ontwerp, het doel en hoe de bestanden worden ingezet. Appelblauwzee**groen** geeft tenslotte werk én toekomstig werk weg en daarmee heb ik geen inspraak meer op het ontwerp. Om deze reden brengt het leveren van een open bestand veel hogere kosten met zich mee dan een aanpassing aan ons eigen ontwerp. Dit kan oplopen tot 300% van het originele tarief. Jij hebt dan dus het recht om de bestanden aan te passen.

Voorbeeld: Stel jij bent een fotograaf en een bedrijf vraagt jou foto's te maken die zij mogen inzetten voor een eenmalige campagne. Je spreekt af dat je hier €300 voor rekent en zij de foto mogen gebruiken voor desbetreffende campagne. Vervolgens merk je op dat je foto wordt gebruikt voor andere doeleinden, zie je het op verschillende plekken voorbij komen zonder jouw toestemming en zonder dat daarvoor betaald is. Dat is natuurlijk niet de bedoeling en mag dus niet! En zo geldt dat voor digitaal maatwerk ook: Hoe meer een klant er gebruik van wilt maken; hoe hoger de kosten zijn.

Gebruiksrecht

Tot slot is het belangrijk om meer te weten over het gebruiksrecht. Wanneer ik maatwerk/logo's/ontwerpen lever, maak jij als klant aan ons duidelijk waarvoor het ontwerp gebruik wordt. Voor hoe meer dingen je het wilt gebruiken, hoe hoger de prijs kan uitvallen. Een logo bijvoorbeeld mag voor alle doeleinden van het bedrijf gebruikt worden, maar het mag niet zonder mijn toestemming worden aangepast. Een ontwerp voor een flyer mag voor drukwerk gebruikt worden, ook voor herhaal drukwerk, maar niet zonder mijn toestemming worden aangepast worden met bijvoorbeeld een nieuwe foto, data, e.d. Een ontwerp voor nieuwsbrief / magazine mag ook niet zonder mijn toestemming worden aangepast of nagemaakt. Tenzij dit vooraf is afgesproken en/of het ontwerp schriftelijk is afgekocht.

Digitaal bestand / illustratie: Bestel jij bij mij een digitaal bestand? Deze mag je vrij gebruiken op social media kanalen/ websites e.d. waar het bestand voor ontworpen is. Het is niet

toegestaan om zonder toestemming deze bestanden voor andere (drukwerk) doeleinden te gebruiken. Mocht je dit willen, dan moet je dit eerst vooraf overleggen - zodat ik ook zeggenschap houd over mijn ontwerp.

Logo: In mijn basisprijs zit altijd inbegrepen: Uitingen op website en social media kanalen en gebruik voor visitekaartjes/ briefpapier. Ook gebruik van het logo op drukwerk, voorwerpen (voertuigen, posters, naambordjes, geboortekaartjes e.d). Een voorwaarde is dat het logo mag niet zonder mijn toestemming worden aangepast door jou of derden.

Mocht ik er op welke manier dan ook achterkomen dat mijn werk zonder overleg/licentie voor andere doeleinden wordt gebruikt dan afgesproken, dan kan ik een naheffing van de kosten doorberekenen.

Hopelijk geeft bovenstaande informatie jou als klant een beter beeld van hoe het werkt, waarom het zo werkt en hoe je jezelf in bescherming kunt nemen én dat digitaal werk ook gewoon een "goed" is, net zoals andere goederen. Voor grafische vormgevers/fotografen/bloggers is het natuurlijk ook handig om te weten waar je recht op hebt en waarom dat recht zo werkt.

@appelblauwzee**groen** grafisch ontwerp

heuvelweg 41, 3761 xm soest
telefoon: 06 17108032
suzanne@appelblauwzee**groen**.nl
[www.appelblauwzee**groen**.nl](http://www.appelblauwzeegroen.nl)
NL34 RABO 0129956066
kvk nummer: 32120453 gooi-en eemland
btw-id nummer: NL001904400B82